

פרשת האזינו

בס"ד. שיחת וא"ו תשרי, ה'תשמ"ב.

הנחה פרטית בלתי מוגה

אבי הוגלה על ידי הממשלה הקומוניסטית, למקום שבו לא היה ניתן להשיג דיו. אמי, שהיום אני מציין את היארצייט שלה, היתה הולכת לשדה ואוספת שם עשבים כאלה, שהסבירו לה, ואולי היא ידעה בעצמה, שאפשר לעשות מהם דבר שאם יכתבו בו על הנייר, יוכלו לקרוא זאת, דבר ש"רישומו ניכר".

היא היתה אוספת את העשבים הללו, מערבת אותם במים וטוחנת אותם, וזה שימש בתור דיו שבו כתב אבי את החידושים שלו.

מאחר שלא היה ניתן להשיג שם נייר, הוא כתב את הערותיו בשולי הגליון של הספרים שהיו ברשותו ועל פיסות הנייר המעטות שהוא הצליח להשיג.

המשך הדבר היה, שלאחר שהוא נסתלק, אמי לקחה את כתביו עמה, מעשה שהיה כרוך באותם ימים בסכנת נפשות.

מאחר שגם היא הוגלתה יחד עם בעלה, אילו היו מוצאים ברשותה את כתבי-היד, ולא היו יודעים מה עניינם, הרי לכל לראש, כנהוג במדינה ההיא - הרי זה ההפך מ"חזקת כשרות"! כאשר הם לא יודעים מה ענייניו של אדם מסויים, לכל לראש הם מושיבים אותו בבית האסורים! אחר כך, כשיהיה להם זמן פנוי, הם יחקרו וידרשו מה כתוב שם באותם כתבי-יד, האם זה נגד הממשלה או בעד הממשלה, ובהתאם לזה ייחרץ דינו.

כך הם נוהגים שם כלפי כל אדם שמתהלך בחוץ.

על אחת כמה וכמה כשמדובר באשה שהיתה נתונה במשך כמה שנים תחת משטר מיוחד והשגחה מיוחדת, והיתה אשתו של אדם שהוגלה לשם למשך כמה וכמה שנים, מכיוון שהם פירשו את פעולותיו להפצת היהדות בתור צעדים נגד השלטון.

ולמרות כל זאת, היא לקחה עמה את כל הדפים והספרים, ואחר כך העמידה את עצמה בסכנה, בהמשך הדברים, ואחר כך זה עבר בכמה אופנים (שאינן כאן המקום לספר על דבר זה), עד שלבסוף הכתבים הגיעו לחוץ-לארץ, זמן קצר לאחר שהיא עצמה הגיעה לכאן.

וגם ההמשך בזה הוא לזכותה, דבר שהולך ונמשך ב"פעולה נמשכת" עד עתה. כשלומדים באחד מהספרים הללו, אזי, כדברי הגמרא, "היין שייך לבעליו, אבל התודות מגיעות למי

פרשת האזינו

שמשקה אותו". ולכן הלימוד הוא לזכותה, וגורם גם לעליית נשמתה לדרגה גבוהה עוד יותר מכפי שהיתה בלאו הכי.

ומכאן מגיעה ההוראה, בבחינת "והחי יתן אל לבו", מה הוא צריך לתת אל לבו?

שכאשר ניצבים מול עניין שנראה בדרך הטבע כמכשול שאין להתגבר עליו, ולא רק משום שאדם זה הוא בעל 'מרה שחורה', אלא משום שהוא רואה כיצד הדברים התנהלו אמש, בשנה שעברה, לפני שנתיים, או בדור שלפני זה.

וכפי שרואים מה היה אצל אמי: באותו מעמד ומצב שבו היא היתה נתונה, לא היה שום סיכוי - בדרך הטבע - שיוכלו להוציא את הכתבים מעבר לגבול המדינה, עם כל התוצאות שתבואנה אחרי זה; שידפיסו אותם וילמדו בהם, וכולי,

לא היה שום סיכוי בכלל שישחררו משם יהודי, על אחת כמה וכמה כשמדובר ביהודי שהוגלה, אשה יהודיה שהוגלתה וגם אחרי זה היתה נתונה תחת השגחה בתור אחת שחשודה באותו עניין.

ובמיוחד מכיוון שהיא נשאה את שם המשפחה שלנו - זה כשלעצמו כבר הווה 'סרטיפיקט', תעודה, שאדם שזהו שם משפחתו, ראוי "לשבת" במאסר באותו בית, לא להתהלך חופשי ברחבי המדינה, ועל אחת כמה וכמה שהוא לא יוכל אחר כך לנסוע מחוץ למדינה.

אמת הדבר שהיא היתה צריכה לשנות את שמה ולהשתמש בפספורט של אחר, אבל כשמכירים את מידת הדיוק והחיפוש בפספורטים שהיתה נהוגה באותה מדינה, מבינים שהעובדה ששינוי השם ושינוי התעודה הועילו, היתה משום שהשלטונות לא רצו לשים לב לכך, וכך נשאר הדבר ברשות הפקידים הזוטרים, הפקידים הנחותים בדרגה, והם התירו זאת. אבל אלה שניהלו זאת יודעים את כל העניינים וכל ה'קונציס', ושהעובדה שיצאו מהמדינה היתה משום שלא היה איכפת להם מהדבר. ומדוע לא היה איכפת להם? משום ש"לב מלכים ושרים ביד השם". כך רצה השם, וכך זה נהיה. וכפי שהוזכר למעלה: "רבות מחשבות בלב איש, ועצת הוי' היא תקום".

וכאשר אנחנו רוצים ללמוד מזה הוראה, הרי זה לא עניין שלומדים רק לדעת כיצד השם מתנהג, אלא מה שיהודי צריך ללמוד מזה, כיצד הוא צריך להתנהג.

פרשת האזינו

וכאמור למעלה: כאשר אדם נתון במעמד ומצב של בעיה ושאלה, לגבי עניין שבו נראה לו בדרך הטבע, אף על פי שזהו דבר טוב, דבר נכון ודבר נחוץ, דבר שתורת אמת, תורתו של השם, תובעת ממנו שיעסוק בזה.

וכאשר הוא מתבונן במה שהיה אצל אמי, לפני חמישים שנה, שכפי שהיה באותה מדינה בעת ההיא, אף אדם לא היה עשוי להצליח להוביל את הכתבים מעבר לגבול, ובוודאי שלא אשה זקנה עם כתבי-יד.

במשך חמישים שנה, יובל שנים, שנקרא בתורת אמת בשם "עולם", נצחיות, אנשים ניסו לעבור את הגבול ולא הצליחו, מלבד יחידי סגולה, וגם הם היו ללא כתבים, וכיוצא בהם.

לכאורה, עלול אדם לחשוב שאין טעם בכך שהוא יבזבז מזמנו ומטרחתו ויתחיל לעסוק בדבר שבדרך הטבע לא הצליחו במשך חמישים שנה רצופים לבצעו במעשה בפועל. מכיוון ש"המעשה הוא העיקר", למה לו לקבל בקשה זאת ולבצע חוק זה או עניין זה? למה לו לעסוק בדברים שיש להם סיכוי קטן מאוד להצליח, ולדחות מפניהם דברים שהוא יכול לבצע בקלות, או על כל פנים לבצעם לאחר השתדלות, ובמקום זה ינסה לעשות דבר שבמשך חמישים שנה רצופים זה לא הצליח?

והסיפור של אמי מלמד אותו שכאשר יהודי מחליט החלטה אמיתית, שלא להתעכב בגלל קשיים, והוא פועל בכיוון שהתורה הורתה לו, אזי במוקדם או במאוחר, - זה יכול לקחת יום, חודש, שנה או יותר - אבל סוף-כל-סוף, "דבר אלוקינו יקום", השליחות מהשם מתבצעת, והאדם זוכה להיות השליח לבצע אותה.

והתוצאה משפיעה לא רק על אדם יחיד, עליו, על אדם שני ושלישי, אלא על הרבה אנשים. וכפי שאנו לומדים מסיפור זה, שאחר כך המאמצים שלה הביאו תועלת לרבים, תועלת בלימוד התורה, בקיום מצוותיה, בהתעוררות לענייני תפילה, והתבוננות ב"דע את אלוקי אביך", דבר שמביא ל"ועבדהו בלב שלם".

